

කොවිඩ් -19 එන්නත් ප්‍රතිවාරාත්මක ප්‍රතිසාධන ව්‍යාපෘතිය - 2023

කොවිඩ් -19 එන්නත් ප්‍රතිවාරාත්මක ප්‍රතිසාධන ව්‍යාපෘතියේ 2023 දෙසැම්බර් 31 අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර 2021 ජූලි 09 දිනැතිව ඇති කර ගත් අනුපිළිවෙළින් අංක 4083-SRI සහ අංක 4084-SRI දරන ණය ගිවිසුමේ 4.02 වගන්තියේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළ යුතු යැයි මා සලකන මාගේ අදහස් දැක්වීම් සහ නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා කාලය

ව්‍යාපෘතියේ ණය ගිවිසුම්වලට අනුව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතියේ විධායක නියෝජිතායතනය වන අතර ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ සහයෝගය/ සහභාගිත්වය ඇතිව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. සාමාන්‍ය එන්නත් සේවාව සහ අනෙකුත් සෞඛ්‍ය සේවා වලට භාතියක් සිදු නොවන පරිදි කොවිඩ් -19 ට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතා ජනගහනය සඳහා සුරක්ෂිතව එන්නත් ලබා දීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. ණය ගිවිසුම්වලට අනුව ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 32,370 කට සමාන එජඩො මිලියන 161.85 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 30,000 කට සමාන එජඩො මිලියන 150 ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් මූල්‍යකරණය කිරීමට එකඟ විය. ඉතිරි මුදල වන රු. මිලියන 2,370ක් මූල්‍යකරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජය අපේක්ෂා කරයි. ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු 2021 අගෝස්තු 19 දින ආරම්භ කරන ලද අතර 2024 ජූනි 30 වන විට ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි.

1.3 මතය

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය, වියදම් ප්‍රකාශය සහ එහි මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළිබඳ සත්‍ය සහ සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති වියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභූරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරන ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. භෞතික කාර්යසාධනය
2.1 භාවිතයට නොගත් සම්පත්

අංකය	විගණන නිරීක්ෂණය	බලපෑම	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
	සින්ෝෆාම් එන්නත් ඒකක 1,781,684 ක් කල් ඉකුත් වීමට ආසන්න බව ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයාගේ අවධානයට යොමු කළ අතර, ඊට ප්‍රතිචාර වශයෙන් ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයා සඳහන් කර තිබුණේ ඉදිරි කටයුතු සඳහා කල් ඉකුත්වන එන්නත් තොග පිළිබඳව වසංගත රෝග විද්‍යා අංශයේ ප්‍රධාන වසංගත රෝග විද්‍යාඥවරයා දැනුවත් කර ඇති බවයි. කෙසේ වෙතත් 2024 මාර්තු දක්වා එන්නත් තොග සම්බන්ධයෙන් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. කල් ඉකුත් වීමට ආසන්නව තිබූ මෙම එන්නත් තොගයේ වටිනාකම එන්නත් මිලදී ගැනීම සඳහා වැය කළ මුළු වටිනාකමෙන් සියයට 11කි.	රටට අනවශ්‍ය පාඩුවකි.	ණය ගිවිසුම අත්සන් කරන අවස්ථාවේ දී, එන්නත් මාත්‍රා 03 ක් ලබා දීමෙන් මිලියන 04 ක ජනගහනයක් ආවරණය කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. (ඇමුණුම 01) කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය ආරම්භයේදීම එන්නත් කිරීමට මිනිසුන් පෙළඹී සිටියද, එම තත්ත්වය පහව ගිය විට, අපේක්ෂා කළ පරිදි එන්නත් සඳහා ජනතාව ඉදිරිපත් නොවීය. එබැවින්, සම්පූර්ණ එන්නත් ප්‍රමාණයම භාවිතා කළ නොහැකි වූ අතර, 2023.02.14 දින වන විට, Sinorpharm එන්නතෙහි මාත්‍රා 1,781,684 මධ්‍යම එන්නත් ගබඩාවේ ඉතිරිව තිබුණි. ඉන් මාත්‍රා 35ක් (කුප්පි 07ක්) කොළඹ ජාතික රෝහලට සහ කොළඹ මහ නගර සභාවට යවා ඇත. එසේම, කල් ඉකුත් වූ සින්ෝෆාම් එන්නත් මාත්‍රා 1,781,649 ක් මධ්‍යම එන්නත් ගබඩාවල ආරක්ෂිතව ගබඩා කර ඇත. (2024.04.22 දිනැති ප්‍රධාන වසංගත රෝග විද්‍යාඥයාගේ EPID/400/n-CoV/Vaccine/Vol 06 ලිපියේ පිටපතක් මේ සමඟ අමුණා ඇත)	එන්නත් නිසි සැලැස්මක් අනුව මිලදී ගත යුතුය.